

Handläggare
Ditte Westin**Till**
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Inriktning för arbetet med demokratiutveckling 2016

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna stadsdelsförvaltningens inriktning för användningen av demokratimedel för 2016 som innebär att:

- inrätta kvartersvärdar
- utreda och tillämpa formerna för idéburet partnerskap
- ta fram handlingsplan för ökat valdeltagande
- samverka med större nationella aktörer
- stödja projekt och aktiviteter för ökad kunskap om demokrati
- ta fram en förenings- och demokratiutbildning
- skapa och utveckla fasta och mobila mötesplatser
- utveckla och stödja marknadsevenemang i samverkan med civilsamhället

Christina Heglert
StadsdelsdirektörDitte Westin
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i verksamhetsplanen och budgeten 2015 att avsätta 45 miljoner kronor till demokratiutveckling i staden. Av ärendet framgår också att demokratimedel även kommer att fördelas ut under resterande mandatperiod. Utvecklingsarbetet ska på ett långsiktigt och uthålligt sätt gynna en demokratisk hållbarhet. Nämnden har tilldelats 6,3 miljoner kronor 2016 för att säkerställa utvecklingen av demokratin i stadsdelen. Förvaltningen föreslår att tilldelade demokratimedel fördelas på följande områden

- Öka tryggheten
- Stärka medborgarnas möjligheter att påverka och organisera sig
- Skapa mötesplatser

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i verksamhetsplanen och budgeten 2015 att avsätta 45 miljoner kronor till demokratiutveckling i staden. Av ärendet framgår också att demokratimedel även kommer att fördelas ut under resterande mandatperiod. Utvecklingsarbetet ska på ett långsiktigt och uthålligt sätt gynna en demokratisk hållbarhet.

Stadsdelsnämnden fattade i april 2015 beslut om inriktningen för demokratiarbetet i stadsdelen. Under 2015 innebar det att stadsdelsnämnden bidrog till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet "Stockholm är en demokratisk stad där medborgare har inflytande" genom att aktivt verkat för att medborgarna upplever att de har inflytande över sin när miljö och att de kan delta i och påverka demokratin. Arbetsformer utvecklades för att öka delaktighet, inflytande och social sammanhållning inom utsatta stadsdelsområden. Stadsdelsförvaltningen deltog på Tensta Marknad med ett demokratitorg där besökare informerades om vilken service olika samhällsfunktioner erbjuder samt hur man som boende kan vara med och påverka. Även paneldebatter samt föreläsningar anordnades. Ett strategiskt demokratiarbete påbörjades med fokus på att vidareutveckla samarbetet med det civila samhället för att därigenom nå personer och grupper i stadsdelen som idag saknar viktig samhällsinformation. Prioriterade grupper var förstagsängsväljare och nyanlända. Ett civilt råd startades i samverkan med det lokala föreningslivet. Förvaltningen anställde en demokratisamordnare.

Stadens demokratisatsning fortlöper och kommunfullmäktiges mål för år 2016 är att Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande. Därför har nämnden i uppdrag att bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att aktivt verka för att medborgarna upplever att de har inflytande över sin närmiljö och att de kan delta i och påverka demokratin.

Nämndens mål för 2016 är att demokratin stärks och medborgarna har inflytande. Ett demokratiskt hållbart samhälle bygger på rätten och möjligheten att i dialog göra sin röst hörd. Allas röst är lika viktig för stadsdelsutvecklingen oavsett hur röstlängden ser ut i stadsdelen. Med alla avses såväl enskilda medborgare som organiserade aktörer. Det förväntade resultatet är att medborgarna upplever att de kan påverka vad som sker i stadsdelen.

Nämnden har tilldelats 6,3 miljoner kronor för att säkerställa utvecklingen av demokratin i stadsdelen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Stadsdelsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De demokratimedel som tilldelats nämnden för år 2016 föreslås fördelas på följande:

- Öka tryggheten
- Stärka medborgarnas möjligheter att påverka och organisera sig
- Skapa mötesplatser

Öka tryggheten

Trygghet är en mänsklig rättighet. Att kunna känna sig trygg i vardagen, där man bor och verkar, är en grundläggande rättighet och förutsättning för att kunna delta i samhällslivet.

I verksamhetsplanen 2016 framgår att det finns ett välorganiserat trygghets- och säkerhetsarbete i stadsdelen, där boende i området upplever och deltar aktivt i att skapa en trygg och levande stadsdel.

Åtgärder för att utveckla en strategi för ökad trygghet

I enlighet med verksamhetsplanen 2016 är förvaltningens uppdrag att utveckla en strategi för tryggheten. Förvaltningen bedömer att trygghetsstrategin ska innehålla en tydlig plan för att öka tryggheten i stadsdelen generellt och då i synnerhet kvinnors trygghet. Strategin ska innefatta åtgärder som ger effekt såväl på kort som på lång sikt.

Åtgärder för att öka vuxnas närvaro

Förvaltningens förslag är att inrätta kvartersvärdar med lokal förankring i stadsdelen.

Åtgärder för att engagera föreningar

Förvaltningen föreslår att idéburet partnerskap utreds och används för att tillämpa ett sådant samarbete med föreningar.

Effekt

Stadsdelen upplevs som trygg och levande av boende i stadsdelen. Medborgarna upplever att de har inflytande över sin närmiljö och att de kan delta i och påverka tryggheten i sin stadsdel.

Stadsdelsnämnden skapar förutsättningar för civilsamhället att bidra med trygghetsskapande arbete. Medborgarna upplever att de vuxnas närvaro på tider och platser som upplevs otrygga har ökat. Kvinnor känner mindre oro än tidigare att vistas ute i området, oavsett plats.

Stärka medborgarnas möjligheter att påverka och organisera sig

FN:s internationella konvention om medborgerliga och politiska rättigheter art 25 om rätten om politisk delaktighet innebär att en mänsklig rättighet är att kunna delta i samhällslivet och påverka de demokratiska processerna. Europeiska konventionen för de mänskliga rättigheterna art 11 om mötes- och föreningsfrihet.

I verksamhetsplanen för 2016 framgår att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål ” Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande” genom att aktivt verka för att medborgarna upplever att de har inflytande över sin närmiljö. Nämnden utvecklar arbetsformer för att öka delaktighet, inflytande och social sammanhållning. Vägen till delaktighet i de demokratiska processerna går via god förståelse för hur samhället fungerar. Tillgången till samhällsinformation är basen för utvecklingen av demokratin i stadsdelen. Prioriterade grupper är nyanlända, första- och andragångsväljare och kvinnor. Medborgarna möter verksamheter som vilar på demokratisk grund där hög transparens, dialog och inflytande skapar förutsättningar för egenmakt över vardagen.

Det finns ett behov att stärka unga och kvinnor i sin egenmakt för att främja en vilja att påverka den egna livssituationen och samhället i stort samt att etablera ett starkt förtroende och samarbete mellan det civila samhället och stadsdelsförvaltningen.

Åtgärder för att öka valdeltagandet

Med Markörs valundersökning som grund, som presenterades för gruppledarna under hösten, föreslår förvaltningen att en handlingsplan tas fram för att öka valdeltagandet i stadsdelen för kommande EU-, riksdags- och kommunalval. Handlingsplanen ska omfatta åtgärder för att öka medborgarens möjlighet att påverka och engagera sig i lokalfrågor mellan valen samt för att öka förståelsen för ansvaret att rösta vid kommande val. Särskilt fokus ska riktas mot målgrupperna nyanlända, första- och andragångsväljare samt kvinnor.

Åtgärder för att stärka unga och kvinnors organisering

Stadsdelsförvaltningen föreslår samverka med större nationella aktörer som har bedrivit framgångsrikt arbete för ungas och kvinnors organisering. Syftet är att dra nytta av den kunskap och erfarenhet som finns hos dessa. Genom samverkan breddar

stadsdelsförvaltningen sin kunskap, arbetet blir mer effektivt och det blir ett bättre resultat.

Åtgärder för att stärka aktörer som bidrar till förståelsen för det demokratiska systemet

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stödja projekt och aktiviteter som bidrar till att öka medborgarnas förståelse för de demokratiska processerna. Det kan röra sig om seminarier, konferenser, informationskampanjer och dialoger. Arbetet ska präglas av innovativa aktiviteter som leder till en påtaglig förändring. Det finns tydliga kommunikationsvägar in till stadsdelsnämnden för att inkomma med förslag på projekt eller aktiviteter att genomföra i samverkan med stadsdelsförvaltningen.

Det civila rådet i stadsdelen Spånga-Tensta inrättades 2015 som en samverkansmodell mellan civila samhället och förvaltningen. Rådet har medverkat till att öka möjlighet för de boende i området att påverka sin närmiljö samt stärkt föreningslivets roll som dialogpart för medborgarna. Under året har arbetsmodellen prövats och under 2016 är det viktigt att arbetet kring civila rådets funktionssätt, uppdrag, mandat och representation vidareutvecklas.

Åtgärder för att stärka föreningslivet med förenings- och demokratiutbildning

Stadsdelsförvaltningen föreslår att en lokalt anpassad förenings- och demokratiutbildning tas fram. Syftet är att öka kunskapen om medborgarnas rättigheter samt de demokratiska processerna.

Effekt

Stadsdelsnämnden skapar förutsättningar för civilsamhällets möjlighet att bidra till att utveckla demokratin i stadsdelen. Civilsamhället upplever att stadsdelsnämnden välkomnar och är intresserade av deras idéer och förslag. Viljan att engagera sig i lokala frågor ökar och civilsamhället får bekräftat att stadsdelsförvaltningen ser civilsamhället som en samverkanspart.

Unga och kvinnor i stadsdelen upplever att stadsdelsnämnden ägnar dessa grupper ett särskilt intresse och att etablerade aktörer uppfattar Spånga- Tensta som en stadsdelsnämnd som ligger i framkant vad gäller ungas och kvinnors organisering. Större aktörer upplever att Spånga-Tensta ligger på framkant vad gäller att samverka med aktörer som kan göra skillnad för medborgaren, och då i synnerhet unga och kvinnor.

Medborgarna är engagerade i lokaldemokratin genom att regelbundet delta i dialoger som arrangeras. Medborgarna bidrar aktivt till att skapa en levande och trygg stadsdel genom att förmedla sin kunskap om förhållanden som kan förbättras och vilka förbättringar som kan genomföras.

Föreningarnas och medborgarnas kunskap om den demokratiska processen ökar samt att föreningslivet kvalitetssäkras och utvecklas. Föreningar bidrar till att öka förståelsen hos medlemmarna om den demokratiska processen och vikten av valdeltagande.

Skapa mötesplatser

FN:s internationella konvention om medborgerliga och politiska rättigheter artikel 19 handlar om rätten till åsikts- och yttrandefrihet. Det finns därför ett behov av att skapa möjligheter för medborgare att uttrycka sina åsikter. Utifrån Vision 2040 har föreningslivet och det civila samhället en central roll för den levande demokratin genom att kanalisera medborgarnas samhällsengagemang och vara en röst för olika idéer och uppfattningar som rör samhällsbyggandet.

Inom detta fokusområde finns följande åtgärder identifierade:

Åtgärder för att skapa fasta mötesplatser

Stadsdelsförvaltningen föreslår att lokaler tillhandahålls och verksamhetsanpassas som fasta mötesplatser i Tensta och Spånga. Mötesplatserna ska kunna bokas kostnadsfritt av föreningar, frivilligorganisationer och grupper som saknar egen lokal. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot att locka kvinnor och unga att gå samman och använda mötesplatserna för dialog och främja möten mellan nyanlända ungdomar och andra ungdomar från staden. Stadsdelsnämnden kan också initiera enstaka aktiviteter, medborgardialoger eller programserier med olika demokratiteman i lokalerna.

Åtgärder för att gynna kultur- och demokratievenemang

KF: s verksamhetsmål är att ”Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar”. I verksamhetsplanen för stadsdelsnämnden sägs att ”I den levande stadsdelen märks rikedomen på olika kulturella och etniska influenser i stadsbilden. Stadsdelen är rik på upplevelser och möten som inkluderar och skapar broar mellan människor”.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att utveckla och stödja marknadsevenemang i samverkan med civilsamhället.

Åtgärder för att skapa mobila mötesplatser

Stadsdelsförvaltningen föreslår att demokratitältet ska utvecklas och användas som mobil mötesplats för medborgare.

Effekt

Marknadsevenemangens genomförande säkerställs och utvecklas till mötesplatser för alla stadsdelens medborgare oavsett om själva evenemanget äger rum i Tensta- eller Spångaområdet. Marknaderna ska vara efterlängtrade inslag av medborgarna. Aktiviteterna är välbesökta och uppskattade av medborgarna. Arrangemangen sker i samverkan med civilsamhället. Kulturella aktiviteter utgör en viktig del i arrangemangen.

Föreningar och frivillorganisationer upplever att det finns mötesplatser som gynnar föreningslivet. Det finns lokala arenor för demokrati som stimulerar till löpande dialog och delaktighet. En demokrati i framkant skapar levande stadsdelar, genomsyrad av delaktighet, kreativitet och framtidstro.

Demokratitältet utvecklas till en mobil mötesplats som snabbt kan iordningställas för att öka delaktighet, inflytande och social sammanhållning för medborgarna i stadsdelen. Medborgarna ska se demokratitältet som ett naturligt inslag i stadsdelen som ett sätt för stadsdelsnämnden att söka information hos medborgarna på den plats de befinner sig i vardagen. Det är lätt att besöka tältet och träffa tjänstemän och politiker för att diskutera trygghet, demokrati eller andra frågor som berör medborgarna. Medborgarna upplever att stadsdelsförvaltningens närvaro ökar.